

SLOVENSKI NAROD

značja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — inserati do 30 pett vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati pett vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon: št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Uvod v mirovna

pogajanja?

V Rimu so se začeli uvodni razgovori, v Afriki pa že računajo z ustavitevijo sovražnosti

Rim, 22. oktobra g. Po vestih posebnih poročevalcev tukajšnjih listov iz Adigrata krožijo v vzhodni Afriki govorice, da so bile glede na diplomatska pogajanja med Italijo, Francijo in Anglijo ustavljene vojaške operacije. Po nadaljnji informacijah je baje neguš sam stavljal zasebne mirovne predloge.

London, 22. oktobra b. »Reuter poroča iz Rima, da se pol uradno potrjuje, da so bili v teku razgovorov med posla-

nikom Drummondom in Mussolinijem stavljeni poskusni predlogi, da bi se končale sovražnosti v Abesiniji. V Londonu priznavajo, da je bilo na teh sestankih res govora o takšni pobudi, vendar pa so vti poskusi še prav v začetnem stadiju in prav za prav samo informativnega značaja, ker je za takšno solucijo potrebo zadovoljiti tri stranke, namreč Italijo, Abesinijo in Društvo narodov.

Izvajanje sankcij

Dosedaj je 22 držav prepovedalo izvoz orožja in municije v Italijo — Anglija pričela izvajati tudi nevratitetne določbe haškega sporazuma

Bukarešta, 22. oktobra. w. Uradni list objavlja uredno glede uveljavljanja sklepa Društva narodov, s katerim je prepovedan izvoz ali prevoz orožja in vojnega materiala in dovoljevanje kreditov v korist Italije.

Haag, 22. oktobra. AA. S kraljevimi ukazom je z današnjim dnem prepovedan izvoz orožja in municije v Italijo in v njene kolonije.

Zenica 22. oktobra b. Bolgarija, Estonija in Norveška so obvestile glavnega tajnika DN, da so uveljavile zmanj sankcijski predlog glede prepovedi izvoza in prevoza orožja in vojnega materiala za Italijo in ukinile prepoved za izvoz orožja v Abesinijo. S temi državami

znaša število držav, ki so se priključile sankcijski akciji DN. 22.

Rim, 22. oktobra b. Angleškemu poslaniku v Rimu je bilo naročeno, da naj sporoči italijski vladai, da se je angleška vlada odločila uporabiti nevlitvene določbe, ki jih vsebuje haška pogodba. To pomeni, da italijske ladje načelo z vojnim materialom, ki se bodo ustavile v pristaniščih angleških kolonij ali angleško-egipčanskega Sudana, ne bodo smele ostati dalj kot 24 ur v teh lukah. Razen tega bo za nje omogočeno dobavljanje goriva v teh pristaniščih. Te omejitve ne bodo veljale za ostale italijske ladje. Sličen korak je v Rimu storila tudi egipčanska vlada.

Prodiranje Italijanov

Pri včerajšnjih bojih so Italijani zavzeli več važnih strategičnih oporišč

Asmara, 22. oktobra. r. Po vestih iz somalijskih fronte so se Italijani polasti dve važni strategični krajev Soilla-vea in Daghera. Abesinci so pri tem imeli hude izgube in v neredu pobegnili. Italijani so zaplenili mnogo strojnih pušk in pušč. Almarion, vodja v krajih okoli Osake, se je s svojimi vojaki vdal ter prinesel Italijanom zalogi pušč evropskega izvora. Prav tako se je predala Italijanom dne 20. t. m. duhovščina 200 koptskih cerkev in 15 mošej v provinci Tigre. Zavzetje Soillaove kaže, da korakajo Italijani proti Gorahaju, kjer se očvidno organizirajo Abesinci. Trenutno korakajo čete rasa Nazibuja iz Hararja proti Gorahaju, ki prihaja tudi ojačanja rasa Deste z jugozapada.

Italijansko uradno poročilo s fronte

Rim, 22. oktobra. r. Ministrstvo za tisk in propagando objavlja komunikate št. 24: General Graziani, sporoča, da je dne 18. t. m. 10 italijskih letal na fronti ob italijski Somaliji eno uro bombardalo abesinsko oporišče Dagnerei v pokrajini Šijavel ob reki Šebeli. V tem oporišču se Abesinci prpravljajo za napad. Ko so letala iznenadili katerih jih je bilo 5 zadežih od strelov iz pušč, končala bombardiranja, so prešle domače čete skupine Mustahil pod vedenjem oružniškega majorja Fawe v napad, ter pognale sovražnika klub hudemodnem v beg. Abesinci so imeli 50 mrtvih in mnogo ranjenih. Italijani pa 14 mrtvih in 40 ranjenih med domačimi četami. Razen tega sta ostala na bojišču dva topa, dve strojni puški, več sto pušč in več zaborovnic. Zmagovska bitka pri Dagnereju omogoča sedaj kontrolo italijskih čet nad vso pokrajino Šijavel. S fronte v Eritreji ni nobenih novosti, ker se vršijo normalni poizvedovalni poleti.

Proklamacija maršala De Bona

London, 22. oktobra. tr. »Sunday Times« poroča, da so italijski letalci nad abesinskimi pokrajinami Tigre in Agave razširili na stotisoč letakov s proklamacijo vrhovnega poveljnika italijskih čet v vzhodni Afriki maršala de Bona. V svoji proklamaciji objavlja, da prevzema v imenu italijskega kralja oblast nad deželjo. Vse prebivalstvo teh dežel je pod zaščito italijske zastave. Vsi poglavari bodo obdržali svo-

je položaje, so pa zato odgovorni za red in mir. Poglavarji se morajo skupno z domačo duhovščino javiti najblžjemu italijskemu poveljstvu in tam položiti prisego zvestobe Italiji. Kdor tega ne bo storil v roku desetih dni, bo smatran za sovražnika Italije in se bo z njim temu primerno postopalo.

Dar duhovščine italijskemu generalu

London, 22. oktobra. tr. General Maraviglia, poveljnik italijskih čet na dežem krilu, ie kot prvi belec poseti katedralo v Aksumu, najvišje abesinsko svetišče, ter si ogledal skrinjo zaveze, ki izvira še od svetopisemskoga kralja Salanova. Skrinja je uenetniško delo in je bogato okrašena z dragulji. Duhovščina aksumske katedrale je poklonila generalu dragocen skopski križ, general pa je poklonil cerkvi 3.000 tolarjev Marije Terezije, ki so glavno plăščilo sredstvo v Abesiniji.

Henderson ni nič vedel o vojni v Abesiniji

London, 22. oktobra. tr. Listi poročajo, da včeraj umrl predsednik razorožitve konference sir Arthur Henderson ni nič vedel o vojni med Italijo in Abesinijo. Zadnje tedne, ko je bil že hudo bolan, so pred njim skrivali liste ter mu niso ničesar povедali, boječ se, da bi izbruh sovražnosti v vzhodni Afriki vnetega pacifista prehradil. Henderson je bil vse do zadnjega prepričan, da bo ideja razorožitve prodrla in da bo skoraj obnovljeno delo konference, kateri je predsedoval od vsega početka.

Beograjske novice

Beograd, 22. oktobra. p. Skupine okrog narodnih poslancev dr. Lovrenčića, dr. Pinterovića in Kosiča so osnovali svoj klub pod imenom Narodni deželni klub, klub šteje dosedaj 35 poslancev. Dr. Lovrenčić je danes prijavil osnivanje tega kluba predsedstvu Narodne skupščine.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je danes odpotoval v Novi Sad.

Kraljevi namestnik dr. Perović je danes posetil kraljevega namestnika dr. Stankovića v Novem Sadu in imel z njim daljši razgovor.

Vlada namerava predložiti Narodnemu predstavništvu konkordat z Vatikanom v svrhu ratifikacije.

Jutri se vrne v Beograd Aca Stanjević, vodja starih radikalov. Po njenem prihodu bo seja ožrega glavnega odbora JRZ, na kateri bodo razpravljali o položaju.

Za prve dni novembra je napovedan v Beogradu sestanek ožrega glavnega odbora Združenje opozicije.

Ukinitev obsednega stanja v Bolgariji

Sofija, 22. oktobra. tr. Obsedeno stanje, ki je bilo proglašeno v zvezi z odkritjem tajne zarote proti sedanjem režimu, bo v kratkem ukinjeno. Danes je bil objavljen komunikat, ki napoveduje glavno razpravo proti polkovniku Velčevu in tovarisci, ki so zasnovali zaroto, za prve dni novembra.

Sestanek angleškega parlamenta

London, 22. oktobra. tr. Z veliko napetosti spremlja vsa angleška javnost današnji sestanek angleškega parlamenta, ki bo imel pred razpustom še kratko zasedanje, posvečeno izključno zunanjemu politični debati. Na današnji seji spodne zbornice bo podal zunanjji minister Hoare ekspose o mednarodnem političnem položaju v zvezi z italijsko-abesinskim konfliktom. Najbrž v petek bo zasedanje končano v parlamentu in tovarisci, ki so zasnovali zaroto, so se izvleči v nove volitve.

Po povratku iz nemške ječe znorel

Praga, 22. oktobra. tr. Pred poldrugim letom je bil na češko-lovaško-nemški meji v biziži Nachoda arretiran od nemške obmejne straže češko-škotski kapetan Kirinović, ki je na spreobodu ob meji po pomoti zašel nekaj metrov na nemško ozemlje. Odvedli so ga v Vratislavo, kjer so ga obtožili spionaže. Po poldrugletni preiskavi je bil naposlед oproščen, ter se je te dni vrnil v domovino. V zaporu je silno trpel. Shujal je za 25 kg, živčno pa je docela propadel. V soboto so se pokazali znaki duševne zmedenosti in so moralni nesrečnega oficirja prepeljati v lečilnico.

Po francoskih senatnih volitvah

Pariz, 22. oktobra. w. Včerajne volitve v senat niso prinesle nobene večje spremembe v dosedanjem politični sestavi senata. Meščanske in nacionalne stranke niso sami obdržale svojih postojank, temveč beležijo v nekateri depatemh, kjer so na primer v seinskem in oiseškem znaten porast. V taboru opozicije levice in skrajne levice so si sicer socialisti priborili štiri, komunisti pa en mandat, zato pa so radikalni dve zasedli osem mandatov. Večina listov prispevale največji pomen volitev v senat dvojno zmagli ministrskega predsednika Lavalja, ki je bil izvoljen v dveh departementih.

Viharji in poplave na severu Evrope

Berlin, 22. oktobra. tr. Po vesteh, ki prihajajo z obal severnega in vzhodnega morja je povzročilo nevaje, ki trajajo že nekaj dne, ogromno škodo. Morje je silno razburkano in je skoraj ves promet v zastoji. Mnogo parnikov pogrešajo, nad 100 ribiških čolnov pa je morje pogoltnilo. Vse danske luke v Severnem in Vzhodnem morju so poplavljene. V Gjedseru je razdejana vsa luka. Zelezniški vagoni v pristanišču so do strehe

Sprememba uredbe o uradniških plačah

Beograd, 22. oktobra. r. Včeraj polegno je imela vlada daljšo sejo, na kateri je najprvo razpravljala o političnem položaju v zvezi z dogodki v Narodni skupščini. Na seji ministrskega sveta je bilo nadalje tudi govor o spremembi uredbe o znižanju uradniških plač. Ka-

Austen Chamberlain

o angleški politiki

Anglija samostojno ne bo ničesar storila, izvajala pa bo vse sklepe Društva narodov

Pariz, 22. oktobra. AA. List »Marijan« je objavil intervju, ki ga je dal njenem govorcu namestnik Jacques Kayser sir Austen Chamberlain. Intervju ima obliko vprašanja in odgovorov:

Cemu pripisujete priravenost angleškega javnega mnjenja načelom kolektivne varnosti?

Angleški narod čuti potrebo za konkretno stvari, je odgovoril Chamberlain. Mi smo boj narod akcije kakor razmišljamo. Mi ne dolocamo naprej, kaj bomo ob gotovih prilikah storili, nego uravnavamo svojo akcijo v skladu s potrebo kar, kar se v posameznih trenutkih pokaže. V sedanjem primeru, namreč gledate provokacijo, ki izvirajo iz italijske strani, se je javno minjeno naglo odločilo,

Kako se bodo razvili dogodki?

Velika Britanija ne bo dela sama, a tudi nečo opustiti nobenega ukrepa, pa če bi bil še tako težaven, le da bi ga vse narodi smatrati za oportuna.

Kaščen je po vašem mnenju smoter sankcij?

Edini namen sankcij je ta, da se prekine vojna in da se spor poravnava po mirni poti. Treba je omogočiti pogajanja.

Kaščen je pomen sedanjan dogodkov?

V primeru italijsko-abesinske vojne gre za napad, ki ga je izvršila članica DN proti svojim sčetnikom ob tem v obveznosti, ki jih je prevzela s podpisom pakta. Treba je sedaj konkretno in z dejavnim odgovoriti na vprašanje, ali obstaja mednarodno pravo za vse narode ali le za posamezne države in še tedaj tako, da služi le njihovim posebnim interesom.

Kakšne bodo reperkusije sedanje situacije na odnosu med Francijo in Veliko Britanijo?

Edino uteho ki smo jo našli v sedanji

krizi, predstavljajo intimne zveze, ki se med našima dvema vladama vedno bolj učvrščujejo. Potrebno je vedno znova načasiti, da zavisi naša varnost od DN, ter sprave med našima dvema državama in Nemčijo, če se to izvede, je pa lahko mogoče zavarovati evropski mir na csnovi prisrnega sodelovanja med našimi dvema državama. Mi bomo sodelovali s Francijo na tej osnovi, ker če bi tako sodelovanje ne bilo mogoče, bi se nesrečno.

Načelna je, da besedo ki jo damo izpolnimo. To smo dokazali tudi 1914 napram Belgiji in to bomo storili tudi v primeru, ko bo treba izvajati locarski pakta.

Locarski paket odgovarja našemu življenjskemu interesu. Francija je s tem paktom dobila dvojne garancije, moralne in mate-

rijalne.

All je pomen locarskega pakta spričo izstopa Nemčije iz DN sedaj manjši?

Omneni vprašanju se je že mnogo razpravljalo in pisalo v listih. Pakt ne zavisi od članstva Nemčije v DN in zaradi njenega izstopa ni postal neveljaven.

V nadaljnjem razgovoru je Chamberlain omenil, da bi lahko neuspeh DN izrazil neprijetno reakcijo v zadržanju Anglije. Glede letalske konvencije je izrazil željo, da bi se pogajanja čimprej zaključili s pogodbom, ker je Anglija na tem vprašanju prav toliko zainteresirana kačor Francija.

Prva znanstvena razstava sadja v Ljubljani

Jutri bo odprta na velesejmu razstava sadja, kakršnega pridelujemo v splošnem

Ljubljana, 22. oktobra.

V naši banovini je sadjarstvo ena najvažnejših kmetijkih panog, če ne najvažnejša. Kljub temu je konzum sadja v naših mestih še vedno premajhen, čeprav se je zadnja leta celo dvignil. Naglasiti je pa treba, da se konzum sadja ne bo nikdar tako dvignil, da bi lahko porabili vse pridelek doma. Že je pa važno, da priobimo na inozemskih tržiščih našemu sadju sloves, ki mu pritiče. Toda tudi nasi sadjarji morajo imeti pred očmi, da njihov pridelek mora ustrezzati zahtevam eksportnega blaga. Sedanja pomoljske razstava, ki bo odprta v sredo na velesejmu, je pri nas prvi poskus prikazati z znanstveno gospodarskega stališča povsem praktično, kako je razvito sadjarstvo pri nas, kaj pridelujemo in kakšne imamo, uspehe.

Morda kdo ne bo prispeval razstavi praktičnega pomena zlasti za mestčane, zato moramo predvsem naglašiti velik praktičnem pomen razstave posebno za tiste mestočane, ki sadje slabo poznajo. Na zimo se hočejo mnogi preskrbeti s sadjem, a se težko odločijo med neštetimi vrstami. Na razstavi so zastopane menda vse vrste jabolk, ki jih pridelujemo v naši banovini. Toda razstava bi ne mogla konstituiriti ljudem, če bi ne bila prirejena dovolj nazorno in praktično. Naj se nikdo ne ustvari nad tem, da pribrijevamo razstavi znanstveni značaj, kajti nazorno in v resnicu poučna je baš zaradi tega. Vsaka vrsta razstavljenih jabolk ima prilagojen točen opis glede na uporabo, kdaj dozori, koliko časa jo lahko hranimo, kakšne kvalitete je, kakšno je drevo, kolikšno jabolk te vrste pridelamo, povprečno v posameznih okrajih itd. Posebno važno pa je, da se bomo lahko seznanili z imeni. Mnogo vrst jabolk ne poznajo po pravilnih imenih niti egijski.

Naj razstavi se boste lahko takoj prepričali, da ni le poskus, temveč, da je v resnicu razstava na znanstveni višini. Čeprav bo odprta le dva dni, vendar bo velik pomen za naše sadjarstvo. Skozi te, da se je ne morejo udeležiti tudi sadjarji iz oddaljenih krajev. Razstavljeni jabolki niso izbrana najlepša, temveč srednje kvalitete, ker bi si storil ustvariti napako sliko o stopnji sadjarstva v

Učitelji so zborovali

Murska Sobota, 20. oktobra
Pred kraticom se je vrnilo v letosnjem letu prvo zasedanje sreskega učiteljskega društva na Čankovi, kjer je bilo zbraniti 77 učiteljev in učiteljic.

Predsednik učiteljskega društva tov. Streljel Miro je takoj po uvodnih formalnostih podal besedilo tov. Hočevarju, ki je izčrpalo poročilo o zmizanju prejemkov. S posebnim zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da se je učiteljstvo v lukajšnjem sredu številčno precej dopolnilo in je s tem izpolnjena tolikokrat povdarenja zahteva lukajšnjega učiteljstva, naj bi v obmejnih srezih ne bilo nesadenskih učiteljskih mest.

Sprejetje so bile se resolute glede predloga sekcijskega proračuna, »Popotnik« in članarine. Da bodo mogla sreska društva obravnavati vsakolepi sekcijski predlog proračuna, naj jih bo postavljen v razpravo vsej do 1. maja. »Popotnik« naj bi neokrenjeni račel iz virov naročnine, ki naj se ne uporablja za druge namene, temveč izključno za razširitev lista. Po blagajniškem poročilu, ki ga je podal tov. Hribar, je bil sprejet predlog, s katerim se zunika društvena članarina na letnih 155.50. Din odnosno na 60. Din za tovaršice poročene z učitelji. Kako sresko društvo, naj sekacija in Beograd znači prispokev, ker je treba celotno članino znotrno znižati.

Izvoljen je bil odbor stanovskega razredišča tov. Gabrijelčič kot predsednik, tov. Berdon in tov. Stiblerjeva kot člana, tov. Benkova in Antoner kot namestnika. V vsakem spornem primeru imenuje vsaka članica v razrediščni odbor še po enega člana.

*

Kapelj, 20. oktobra
Nedavno je imelo učiteljev JUU za srez Ljutomer, pri Kapeli občini zbor. Navzočih je bilo 73 članov. Predsednik tov. Matovič je pozdravil podal kratico situacijsko po-

posameznih okrajih in o upehih glede na podnebje in drugi razmere. Razstavljeno je torek sadje, kakršnega pridelujejo v splošnem. Zastopane so pa seveda najbolj tiste vrste, ki jih gojimo največ. Vsak okraj je namreč posiljal predvsem tiste vrste, ki se jih pridelata največ in ki najbolj uspevajo. S tem pa ni redno, da niso zastopane tudi redke vrste, ki jih razstavljajo zlasti kmetijske šole. Nekateri vrste so udomačene samo v nekaterih okrajih, kar pa ne pomeni, da bi morda ne uspevale prav tako dobro, če ne so bolje tudi v drugih okrajih. Razstava dokazuje, da uspevajo tudi v okrajih, ki so na glasu kot najugodnejša za sadje-rejo, vrste finih jabolk, ki jih pridelujejo sicer le v vnaprodnih pokoljih. Tako so na razstavi zelo lepe jabolka iz ljubljanske okolice, čeprav je ljubljanska kotlina zaradi svojega posebnega podnebja nedvomno najugodnejša za sadje-revo. Umišljani sadjarji lahko delajo edenčje! Obiskovalci bodo imeli najlepšo priliko, da bodo lahko primerjali sedje posameznih okrajov. Lahko si bodo ustvarili jasno sliko o sadjarstvu naše banovine. Morda bi bili lahko nekateri okraji bolje zastopani in razstavljeno sadje ne nudi povsem stvrane slike sadjarstva okraja, vendar to ne more zmanjšati pomena razstave, četudi bi bila domneva pravilna, kajti razstava nam nudi vendar eplošno sliko sadjarstva pri nas. Včeraj so še vedno dovajali sadje. Iz nekaterih okrajov je prispele pozno. Upoštevati moramo tudi, da je zdaj že nekoliko pozno za prirejanje sadjarjev razstav in da ni bilo tako lahko zbrati sadja.

Včeraj popoldne se je zbrala na razstavnom prostoru komisija, ki je ocenila sadje in je ugotovila pravilna imena še nedoločenih vrst. V komisiji so bili: ravnatelj Prialj iz Maribora, inšpektorja Trampuž in Gombič KD Fr. Kafol, in ravnatelj Lap. Če včeraj so ugotovili, da je na razstavi nad 100 vrst jabolk. Razstavljenih je tudi nekaj hrnku, vendar v primeri s koliko jabolka niso izbrana najlepša, temveč srednje kvalitete, ker bi si storil ustvariti napako sliko o stopnji sadjarstva v

ročilo. Omenil je banovinsko in glavno skupščino, ki sta potekli častno. Intrige, ki so si nekaj časa utrile pot, so prenehale, razmere so se mirno uredile. Največ se je gorovilo seveda o zniranju draginjskih dokladov in o tem, kako teko so bili mnogi prizadevati.

Tov. Cvetko je podrobno poročal o glavnem skupščini. Sledila so poročila ostalih društvenih funkcionarjev. Blagajna izkazuje 1782.-Din prebitka. Pri debati o proračunu se je članstvo izjavilo proti povišanju članarine, tako da je ostala ista in sicer za redne člane 15.-Din za poročene 6.-Din meščano.

Nato je bil sestavljen delovni program za tekoče leto. Osnoval se je tudi gospodarski odsek iz 6 članov, s tov. Ivanjičem na čelu. Sreski nadzornik tov. Karbač je podal rezonančno poročilo do »Prosvet«. Govoril je o raznih naših aktualnih vprašanjih. Prihodje zborovanje bo meseca novembra v Radencih.

Protituberkulozni dispanzer v Ptaju

Ptuj, 20. oktobra

Ptujski protituberkulozni dispanzer, ki je bil še nedavno ustanovljen, je dosegel že zelo lepe uspehe. Dispanzer je imel od svoje ustanovitve do danes 48 ordinacijskih ur in posluje vsak torek in četrtek brezplačno. Prvih zdravniških pregledov je bilo 240; od teh je bilo ugotovljenih 18 primerov odprtih, 74 zaprite tuberkuloze; dalje 3 tuberkuloze v grlu ter po en primer kostne tuberkuloze z ležem. Poleg tega je bilo ugotovljenih 60 obolenj z druge bolezni, 87 pregleđani pa je bilo popolnoma zdravih.

Ponovnih zdravniških preiskav je bilo 108, röntgen pregledov 77, preiskav izmed 45 in 114 primerov sedimentacije krvi. Tudi je bilo izvršenih 19 bioloskih poiskusov za

okuško, od katerih je bilo 11 pozitivnih, na prejšnjih pa je bilo tudi 15 pneumothorakov 6 osob, 8 bolnikov pa je bilo oddanih v okvirje bolniči.

Od pregleđanih se je prostovoljno javilo v dispanzerju 46, od prvevnih zdravnikov je bilo poslanih 41, od občinstva pa 107 oseb. Zaščitna sestra je npravila 42 socijalno higijenskih obiskov in se je njemu povabilo odzvalo in javilo v dispanzerju 17 bolnikov. V dispanzerju je bilo popolnoma pregleđanih 28 družin, posvetov pa je iskanlo 31 oseb.

Dispanzer je oskrboval bolnike tudi s topomeri, pijavnikimi, raskudilnimi ovestviti, zdraviti in v mnogih primerih je bilo sitemom bolnikom pomaganjo tudi z denarnimi podporami.

To jasno dokazuje na eni strani, da izpoljuje dispanzer svojo nalogo in polni merni in na drugi strani, da je bilo stremljenje po ustanovitvi protituberkulozne dispanzerje popolnoma upravičeno, ker se bo še prav posebno pokazalo v bližnjem bodočnosti. Potrebno je še, da dobi dispanzer že davno potrebne trajne materialne podlage, da mu tako zajamejočo njenog obstojo, kajti le tako mu bo mogoče tudi v bodoči voditi uspešno borbo proti tuberkulozi v korist prebivalstva našega sredna, prav poseben pa bo mogoč uspešno lajšati trpijenje omim, ki jih je še napadla ta zdravna bolezni. Zato podpiraj vsak po svoji moći to humanitarne ustanovo.

Slovenci v Ameriki
Tudi v Ameriki živeči Slovenci so počastili spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. ob prvi obletnici njegove tragične smrti. V New Yorku je bila spominska svečanost 13. t. m. v ruski katedrali. Prisotvovali so ji naš generalni konzul z osobjem in vsa patriotska društva.

Umrli so v Clevelandu Franciška Dolinar, starci 81 let, doma iz Gornjega Logatca, Helena Cimerman rojena Škufca, starci 46 let doma v vasi Zverce, fara Hinje, Martin Frank, starci 61 let, doma iz vasi Erjavče na Primorskem, Franc Vrabc, starci 40 let doma iz Trebnjega, Cannoneburgu Jože Potokar, starci 53 let doma iz Potočarske vasi pri Novem mestu, v Detroitu Alojzija Srebrnjak, starci 60 let, v Barbettonu Marija Kukec, starci 30 let doma iz Babnega polja. V New Holsteinu Josip Vičič, starci 75 let, v Rockdale Alojzij Mlakar, starci 49 let doma iz Litije in Andrej Vladič, starci 49 let doma iz Žužemberka.

Svojci ubitega Colje se iščejo

Slovenska Loka, 21. oktobra.
V noči na 21. septembra je bil ustrezen, kakih 120 korakov od državne meje pri vasi Novi Osečici italijanski državljan Colja Josip, rojen v Gabrovici pri Komnu in po poklicu zidar, star 29 let. Colja, ki se kujal trikratno pozivajo straže ni odzval, je dobro strel v glavo in na mestu občela martev na kupu graze, med dvema gromoma.

Kljub temu pa, da je od njegove smrti minilo mesec dni, se ni javil oblastnički, ki bi se izkazal za njegovega svojca in prevezel imovino, ki je depozitarna pri občinskemu uradu v Osečici. Colja je nosil usodnega dne sumijaste platnene nizke čevlje, modne dolge hlače, sicer že obnovenje, imel suknjič svetlo rjave barve in sportno čepico. Bil je gladko obrljase in imel nazaj počesane, dolge in svetlo plave barve, oči pa svetlo rjave. Iz listine se je dognalo, da je poroden in da je nazadnje staloval v Trestu, Via Mandina št. 11.

Poleg raznih fotografij, legitimacij in usnje, podkavaste denarnice, ki je bilo v njej 15 lir, 25 centesimov in 16 loterijskih listkov, so dobili pri ubitem tudi nahrbnik, pola perila. V njem je bilo par dobro obranjenih rjavnih čevljev, tri platnene, dve navadni rjavci, kratke spodnje hlače, robec, krvata, krapa in pasta za čevlje, kolonjska voda, brijantina, aparat za britje z 20 noži, vse zavito v briščo. V drugem zaviku je črn suknjič v ščet, v tretji brisadi pa tuberkuloze z ležem, v četrtem zaviku pa je bila zdravna sestra.

Poleg raznih fotografij, legitimacij in usnje, podkavaste denarnice, ki je bilo v njej 15 lir, 25 centesimov in 16 loterijskih listkov, so dobili pri ubitem tudi nahrbnik, pola perila. V njem je bilo par dobro obranjenih rjavnih čevljev, tri platnene, dve navadni rjavci, kratke spodnje hlače, robec, krvata, krapa in pasta za čevlje, kolonjska voda, brijantina, aparat za britje z 20 noži, vse zavito v briščo. V drugem zaviku je črn suknjič v ščet, v tretji brisadi pa tuberkuloze z ležem, v četrtem zaviku pa je bila zdravna sestra.

Nato je bil odbor stanovskega razredišča tov. Gabrijelčič kot predsednik, tov. Berdon in tov. Stiblerjeva kot člana, tov. Benkova in Antoner kot namestnika. V vsakem spornem primeru imenuje vsaka članica v razrediščni odbor še po enega člana.

priliki izleta Sveti vojake v Italijo, v Trstu, je pripovedoval gđa. Francišek J. da ima v Ljubljani sorodnika. Svoji ubitega Colje se hčajo! Prijavijo naj se prisloži občinstvu.

Iz Celja

— Članski sestanek JNS Celje in okolice bo v sredo 28. t. m. ob 20. v Celjskem domu. Odbor krajevne organizacije JNS v Celju je sklenil, da se bodo sedaj, ko je prišla jesen, soperi pričeli redni članski sestanki, ki imajo predvsem družbeni značaj, da članstvo v neprisiljenem prostem razgovoru izmenja misli. V sredo bo na sestanku poročal narodni poslanec g. Ivan Prekoršek.

— Občinska taksa za vozila za prekormerno uporabo mestnih ulic je finančno ministrstvo izdalо. Ker gre za nesporazum in zadeva še ni končno rešena, mestna občina zaenkrat ne sme pobirati takse.

— Dela na okoliškem pokopališču. Gradnja cerkvic na okoliškem pokopališču je odložena, dokler ne bo rešeno vprašanje centralnega celjskega pokopališča. Lani je vikar poručil del severnega zidu na okoliškem pokopališču. Obnova zidu je povrzel stavbnički g. Kalinški, ki mora do Vseh vseh ustvari dobiti zid v lastni režiji popraviti del južnega zidu in posuti pota na pokopališču z belim peskom.

— Članski sestanek na delovnem trgu. Pri celjski ekspozituri včeraj borbe dela se je od 11. do 20. t. m. prijavilo 33 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 49 oseb, posredovan je bilo izvršenih 10, odpotovljeno je 16, odpadlo 1 oseba. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 365 brezposelnih (306 moških in 56 žensk) nasproti 361 (306 moškim in 56 ženskam) dne 10. t. m. Delo dobri 30 delavcev pri regulaciji Savinje v Tremerju, 6 delavjev, po 1 kolar in vratnik, 3 služkinje, 2 kuharice in 1 postrežnik.

— Usodna poškodba z gnojnimi vilami. Prejšnji torek je služkinja neke gostilnice v Vojsniku pri Celju zagnala v 11 letnega mesarjevega sina Franca Ferleža gnojne vile in ga poškodovala po levog nogi. Če nekaj dni pa se je pojavilo zastrupljenje krvi in dečka so morali prepeljati v celjsko bolnico.

— Odbor na postavitev spomenika Vitezemu kralju Aleksandru I. v Ptaju je te dni ponovno razpoložil prošnje za prispevke. Darovalci naj prispevke čimprej naključno, da se zamore akcije zaključi. Imena darovalcev bodo objavljeni v dnevnem časopisu.

— Popravil se je. Vinčar Kumer Filip je bil zapisan s parjenjem sodel, pri čemer se je močno opari po rokah, obrazu in prsih. Zadobil je tako hude oprekline, da so ga moral prepeljati v bolnico.

— Na sedanji živinski sejem v Ptaju je bilo priznanih 88 volov, 286 krov, 27 bliskov, 34 juncov, 56 telet, 147 konj in 23 žrebce. Skupaj je bilo priznanih 641 glav prodanih pa je bilo 215 glav. Voli so se prodajali po 2,50 do 4,25, krate 1,25 do 2,75, bliki po 2, do 3, junci po 2, do 2,50, teleta po 2,25 do 3,50. Din za kg žive teže. Konji so se prodajali po 200–4.000 Din, žrebci pa po 300– do 1.500 Din za komad. Prasev je bilo priznanih 109, svinj pa 224. Prodanih je bilo vsega 92 ribevo. Prasev so prodajali od 6 do 12 tednov stare po 50– do 100– Din za komad, prštarji po 4,50 do 5,50, krate 1,2

DNEVNE VESTI

Letočna vinska letina. Trgatav je po nekaterih krajih že končana, drugod se bo pa šele te dni zateba. Lepo toplo jesensko vreme zadnjih dni je mnogo pripomoglo, da se je grozdje po kakovosti zboljšalo, kar je važno zlasti za severne kraje. Letočni pridelki vina v naši državi bo značil nekaj nad 3,000.000 hl. Po koljini bo srednji, po kakovosti dober, deloma odličen. Kakovost pridelka na jugu države je odlična, na severu pa slabša. Vino bo letos dobro. Domala vse vino bomo morali popiti doma, ker na izvoz v inozemstvo ne moremo misliti.

Razširite cesto. Piselo nam: Vas Zgornje Pirnike je gotovo znano kolesarjem in voznikom zaradi ceste, ki je na nekaterih krajih tako ozka, da se dva vozila ne moreta srečati. Tako pri prvih hišah, ko prispeš iz Medvod, naletis ob lepem vremenu na kopico, otrok, ki se igrajo na cesti, da mislis, da imas pred seboj otroško igrišče. Tu je najbolje, da stopis z voza in grēs pes naprej, da se izognes nesreči. Malo dalje pa kidajo na cesto celo gnoj. To so nevzdržne razmere. V interesu javne varnosti bo troba na tej cesti — napraviti red.

KINO SLOGA

Telefon 2730

Premiera ob 16., 19.15 in 21.15

Materina žrtev

(Slikarjeva ljubezen.)

Krasno in ganljivo! Dodatek in nov zvočni tednik.

Zopet potresni sunki v Banjaluki. Od močnih potresnih sunkov, ki so razburili prebivalce Banjaluke in okolice, je minilo 10 dni in ljudje so bili že pozabili na nj. V nedeljo se je pa začela zemlja zopet tresti. Novi potresni sunki so bili tako močni, da je padal s hiš onet in opoka s strel. Poročilo se je tudi več dimnikov. V poslopu okrožnega sodišča so popokale stene sodine dvoran.

Romanje na Opalenec od 30. oktobra do 1. novembra 1935 priredi Putnik v Ljubljani. Odvod iz Ljubljane gl. kol. 30. t. m. ob 20. uri. Cena vozovanje Ljubljana—Opalenec in nazaj (zelezničica in avtobus) v III. t. Din. 206.— v M. Din. 265.— za osebo. Prijava pri »Putniku« do 27. t. m.

Beograjski avtomobilisti proti hupaju. Beograjski avtomobilisti so pokrenili akcijo, da bi se odpravilo hupanje in uvedli namesto njega signali z roko. Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije je minenja, da bi kazalo zaenkrat ukiniti hupanje na križiščih, prepovedati močne hupe v Beogradu in hupanje od potnoci do sestih zjutraj vobče.

Najmanjše letalo sveta v Zemunu. Na zemunskem letališču je bilo te dni najmanjše letalo sveta tako zvana »Nebesna uška«. Priletelo je iz Češkoslovaške in nadaljevalo pot v Novi Sad. Letalo stane samo okrog 100.000 Din in je tako lahko, da ga moreta dva človeka dvigniti. Letalo ima en motor s 75 HP, in povprečna njevova hitrost znaša 150 km na uru, bencina pa porabi samo 10 litrov na uru.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno deževno vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Največ padavin smo imeli v Ljubljani in so znašale do davi 34.5 mm. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 24, v Beogradu 22, v Sarajevu 21, v Splitu 20, v Rogaški Slatini in Zagrebu 19, v Ljubljani 15, v Mariboru 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 75.1, temperatura je znašala 9.

Nesreča. V soboto popoldne se je pri regulaciji Tubinjske težko ponesrečil 45-letni Franc Bajda iz Laz pri Kamniku. Pri obsekovanju je padel z drevesa in prilepel tako nesrečno, da si je prebij lobanjo, a k nesreči mu je priletel še sekira na glavo in ga težko ranila. Prepeljali so ga v ljubljansko bolničko. Njegovo stanje je zelo resno. — Včeraj dopoldno so bili reševalci klicani v Vinkovo, kjer se je ponesrečil 18-letni Jože Kovačič, zaposlen pri špedicijskem podjetju Rajka Turka. V bližini kamnoloma ga je avtomobil, ki je združil v jarek, tako močno stisnil, da mu je zlomil več reber. Hudo poškodovanega delavca so prepeljali v bolničko. — Tretji žrtev nesreče je postal delavec Viktor Marni iz Gorenje vasi pri Stari Loki, ki je padel s kolesom in si zlomil ključnico.

Sestri odsekali glavo. V Bosanski Gradiški je Mustafa Sejdžić včeraj zjutraj odsekal glavo svoji sestri Fatimi, ker jo je

zalotil z Mujo Tubonjo. Neprizakovano je stopil v sestrino sobo in iznenadil zaljubljence v objemu. Ker se je po mestu že prej govorilo, da ima Fatima ljubavno razmerje z Mujo je brat sestro opetovan po zval naj ne dela stramote družini. Fatima ga pa ni poslušala. Mustafa se je po zločinu sam javil na policijo.

Tako se je najedel in napil, da je umrl. Rodinka Grgoire Ilifa, ekonomka iz vasi Ploče blizu Lozince, je imela v nečelju krstno slavo. Jedli in plili so vse dan. Med gosti je bil tudi 16 letni Misja Matič, ki se je pošteno najedel in napil, potem pa je legel v seno in zaspal. Zvezcer so ga našli mrtvega.

Neprijetni okus in duh v ustih odstrani takoj odlično, osvežoča zobna pasta Chlorodont. Tuba Din 8.

Ljubavna tragedija v Zagrebu. Včeraj zjutraj se je odigrala v Zagrebu krvava tragedija. Pekovski pomočnik Andrija Perlaj je ustrelil svojo izvoljenko Verico Milinarič, potem si je po hotel končati življenje. Pognal si je eno kroglo v glavo, drugo pa v prsi in ga pripeljali v bolničko, kjer se bori s smrtno. Svojo izvoljenko je ustrelil, ker se ni hotel poročiti z njim. Dražice je bila hčerka edinka magistratnega uslužbenca Mirka Milinariča. Perlaj je lazil za njo, ona mu pa ni vratala ljubezen. V nedeljo sta se sestala v Perlaj, ki je dejal, da ne bo ljubila nikogar, če noči nje. V naslednjem hipu so že počili strelji in Dragica je kmalu izdihnila.

Iz Ljubljane

Letaški napad na Ljubljano. Včeraj smo priobčili poročilo o sobotnem letalskem napadu na Ljubljano. Piscev članek in dopisa iz občinstva sta pa menda doma spala, ker sta videla vse narobe. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je bila organizacija letalskega napada brezhibna, da je storil odbor, ki je letalski napad organiziral v vodil, več kakor je bila njegova dolžnost, da so vse sledile pokazovali izredno pozitivnost in da je bilo občinstvo brez izjemne zadovoljnosti. Ljubljana se je preprala, da je skrb za treno varnost v zanesljivih rokah. Tega dejstva ne more ovrči nobeno neokusao in neumestno zaletavanje v veliko in važno delo, ki ga je opravil odbor za organizacijo voja in letalski napadom.

Ceškoslovaški narodni praznik. Ljubljanska filharmonija je za svoj drugi simfončni koncert, ki bo v pondeljek 28. t. m. za ceškoslovaški narodni praznik, pridobil prijavljenega domačega dirigenta L. Matačiča. Prvič bomo to pot slišali simfonijo mladega ruskega komponista Šostakoviča, ki bo kakor Cakjkovskega VI. ali pa C. Franka D mol simfonija prevzela in navdušila poslušalce. Povezanost koncerta s proslavo največjega državnega praznika naših bratov in zavezancev čehoslovakov, daje vsej prireditvi posebno obvezje in svečanost. Predpredaja vstopnice je pri blagajni kina Uniona od 11—12 ure in od 15 ure dalje.

Operno gledališče je bilo popravljeno še pred leti, zdaj pa zopet stoji oder ob njem. Na več krajih pušči streha in zradi tega odpada omet. Morda bodo popravje popravili solidno zdaj. Dobro bi tudi bilo, da bi ga prebarvali s prikupnejšo barvo. Zdaj je za takšna dela seveda že zelo pozno. Pomisliš je treba, da lahko nenadno pritisne mrzaj in zmrzne svečomet. Drugo leto je pa treba zopet popravljati.

Ceškoslovaški narodni praznik. Ljubljanska filharmonija je za svoj drugi simfončni koncert, ki bo v pondeljek 28. t. m. za ceškoslovaški narodni praznik, pridobil prijavljenega domačega dirigenta L. Matačiča. Prvič bomo to pot slišali simfonijo mladega ruskega komponista Šostakoviča, ki bo kakor Cakjkovskega VI. ali pa C. Franka D mol simfonija prevzela in navdušila poslušalce. Povezanost koncerta s proslavo največjega državnega praznika naših bratov in zavezancev čehoslovakov, daje vsej prireditvi posebno obvezje in svečanost. Predpredaja vstopnice je pri blagajni kina Uniona od 11—12 ure in od 15 ure dalje.

Operno gledališče je bilo popravljeno še pred leti, zdaj pa zopet stoji oder ob njem. Na več krajih pušči streha in zradi tega odpada omet. Morda bodo popravje popravili solidno zdaj. Dobro bi tudi bilo, da bi ga prebarvali s prikupnejšo barvo. Zdaj je za takšna dela seveda že zelo pozno. Pomisliš je treba, da lahko nenadno pritisne mrzaj in zmrzne svečomet. Drugo leto je pa treba zopet popravljati.

Snež se nam baje že obeta. Naravni opazovalci vremena trde, da diši že po snegu. Pravijo, da kaže več znakov, da bo močnaj kmalu dobili snež. Eden najanesljivejših znakov, da bo kmalu snežni, je baje tudi, da so se ptice začele zatekat v bližino hiš. Delavci mestnega vrtinarstva hite pospravljati iz parkov okrasne rastline. Najbolj občutljive za mrz so palme, ki so jih povečnili že spravili pod strohe.

Društvo žela in dom v Ljubljani

priredi v sredo, dne 28. t. m. ob 8h zvečer v risalnici drž. udobjeljstva na Resljevi cesti predstavitev »Sodobna vprašanja naše šole«. Predava gosp. prof. Venc. Cepič. Starše vabimo, da se v čimvečjem številu udeležete tega aktuanega predavanja.

Za mestni muzej. Mestno poglavarstvo je prejelo od operne pevke gose Rezike Thalerjevo kot dar za bodoči mestni muzej krasno izdelano mrtvačko masko našega velikega igralca in režisera Ignacija Boštjančika, katero je posnel akademični kipar Lojze Dolinar. Za dragoceni dar se plemeniti darovalki mestno poglavarsko kar najtopleje zahvaljuje.

Nedeljsko zborovanje našega ženskega pokreta ga. Cirila Strebkovska je otvorila v vodila predsednica Ženskega Pokreta ga. Cirila Strebkovska, kar smo v včerajnjem poročilu pozabili omeniti.

toliko zboljšalo, da bodo vsaj lahko končali betoniranje struge pri ustju Gradašnice. Naprej proti Špicu pa bo dno itak samo tukovano s kamnom. Da zbetonirajo dno ob ustju Gradašnice čim prej, je zelo potrebno, ker bo sicer voda ogrožala zidovje vso zimo in lahko napravi mnogo škode. Težko je pa reči, kdaj se bo zboljšalo vreme. Delo bo ustavljen najmanj za 14 dni. Najbolj se prizadeti delavci, zlasti zdaj pred zimou.

Nova Novosti iz kinematografov. V načelih dneb bo tekel veseli film »Ne bo se ljubeznik«. Adolf Wohlbück si je osvojil ves ljubljansko občinstvo že v filmom »Zena, ki ve, kaj hoče« Tokrat bo nastopal z Liana Haidovo, za srečo in zabavo pa bosta skrbela dovrži zmanjša: vedno nezgodni R. A. Roberts in polizan snob Theo Lingen. — V najkrajšem času bomo nato gledali slavno francoško delo »Vrtinec«, ki nam podaja usojo mladega inženirja. Veselina spominja na »Ekstaz«. ZKD pa si je za ta teden zagotovila slavni ruski film »Pastir Konč«. Še nam zvenijo v učesih veselih melodij iz južne Evrope. Vendar jih je še mnogo. Eden vložilec je tam izgubil listino, ki je pa bila prazna.

lj Preprečen vlem. V soboto ponoči sta poskušala dva vložilca vdreti v tovarno za izdelovanje baržunov Eisler nasproti artillerijske vojašnice. Pripravila sta si že vse potrebno in sta vse hoteli preko ograje, ko ju je zlotil nočni čuvaj in ju pregnal. Eden vložilec je tam izgubil listino, ki je pa bila prazna.

lj Tatvine. Trgovcu Valentinu Urbančiču iz Rožne doline je nekdo iz kleti odnesel klečko s papigo v vrednosti 200 Din služkinji pri Urbančiču pa zlat-prstan s safirjem, vreden 120 Din. — V kavarni Leon je nekdo izmakinil delavca Jakoba Pirša z Bleča 200 Din gotovine. — V Vižnjih je nekdo iz tovarne Hribenik odnesel 30 metrov blaga v vrednosti 900 Din.

lj Kdo je lastnik zlate ure? Včeraj smo poročali, da je policija zaplenila pri enem obeh arietiranih vložilcev zlato damsko uro na črnem traku znamke Landendorf. Ivan B. sprva ni hotel povedati kje je uro dobil, napold pa je pripravljen, da jo je izmakinil neki maledenec na Grajski planoti o prilikl velejama. Lastnika ure naj se javi na policijo. Ivan je tudi priznal, da je na Tržaški cesti neki stranki izmakinil lep trenček. Zanimljiva je, da policiji tativna ni bila privajljena. Preiskava je v polnem teknu in kakor vse kaže, je Ivan v družbi svojega prijatelja v zadnjem času v Ljubljani oplenil mnogo stanovanj.

KINO UNION

Telef. 2221

Danes ob 16. premiera čudovitega filma iz sodobnega otroškega življenja

Malá STIRLEY TEMPLE

Angel aerodroma

Dete, ki izgubi vse in vendar nosi vsem srečo.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

lj Operno gledališče je bilo popravljeno še pred leti, zdaj pa zopet stoji oder ob njem. Na več krajih pušči streha in zradi tega odpada omet. Morda bodo popravje popravili solidno zdaj. Dobro bi tudi bilo, da bi ga prebarvali s prikupnejšo barvo. Zdaj je za takšna dela seveda že zelo pozno. Pomisliš je treba, da lahko nenadno pritisne mrzaj in zmrzne svečomet. Drugo leto je pa treba zopet popravljati.

lj Sneg se nam baje že obeta. Naravni opazovalci vremena trde, da diši že po snegu. Pravijo, da kaže več znakov, da bo močnaj kmalu dobili snež. Eden najanesljivejših znakov, da bo kmalu snežni, je baje tudi, da so se ptice začele zatekat v bližino hiš. Delavci mestnega vrtinarstva hite pospravljati iz parkov okrasne rastline. Najbolj občutljive za mrz so palme, ki so jih povečnili že spravili pod strohe.

Društvo žela in dom v Ljubljani

priredi v sredo, dne 28. t. m. ob 8h zvečer v risalnici drž. udobjeljstva na Resljevi cesti predstavitev »Sodobna vprašanja naše šole«. Predava gosp. prof. Venc. Cepič. Starše vabimo, da se v čimvečjem številu udeležete tega aktuanega predavanja.

lj Za modno revijo v Ljubljani potrebujemo manekenke. Prijava: Gospodje Pušnik, Selenburgova 1, dame Hitte Konigsmarck, trgu 13.

PRI DE

Adolf Wohlbück

NE BO SE LJUBEZNI!

Najboljši in najcenejši insercijski organ. — Oglaši v našem listu imajo popoln uspeh. Mali oglasi beseda 50. Edini popoldanski list Slovenije. — Uprava Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

ELITNI KINO MATICA

tel. 21-24.

Ker moramo film odposlati v Beograd, predstave še samo danes in jutri.

GRETA GARBO je navdušila vse, ki so jo videli

V VELEFILMU

PISANI PAJČOLAN

Tudi vi morate videti njeno zadnje in največje delo.

::: Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 uri. :::

Rezervirajte vstopnice.

bomber v obliki zelenih raket. Zidan most je važno železniško križišče s važnimi mostovi, na katere bo vrzeljali več bomb. Na nevarnosti metanga stor penili bomb bo prebivalstvo opozorjeno s posebnim znakom. Ta

Dregelyjeva komedija „Frak“

Zabavna satirična veseloigra stare žole, a aktualne udarnosti

Ljubljana, 22. oktobra

Že četrti komedijo nam je pripravilo dramsko gledališče. Razkol v nazirjanu maledih in star na življenska posebej se vzpostavlja na vprašanja, pa satiro na politične in socialne probleme smo gledali v nagli površnosti na našem odru. Zdaj so nam zazigrali za namecek se znano Dregelyjevo politično karirsko komedijo o fraku.

Da oblike dela človeka, je že stara trditve, a da daje frak tudi poslanske v vobče družabne sposobnosti, je izkušen na čim bolj hudočušen, komičen, nikakor ne resnovo literaren, nego predvsem teatralski efekten in vseskozi prijetno zabaven način prikazal prvič G. Dregely. Nič novega, se nevednega in ne slišanega ne gledamo v tej satiri na častilnost in stremstvo ljudi, ki hčajo po sili, makar s lativno frakov in tujih idej, igrai v družbi vplivno vlogo. Kar ko se krojskemu pomočniku Melzerju posreči da dosegne poslanski mandat in kar hčetru celo ministarski stolček, je pokazal Dregely resnično tako, da si ob gledanju te satiri daje uči lahko prav dobre volje. Verjetnost seveda ne zahtevamo, saj si lahko mislimo, da je danes že vse močno.

Melzer, krojski pomočnik, je nesrečen v svojem poklicu se brati s slugo v kavalirskem klubu in razljiva kibice pri kvartalu visokih gospodov. Tako se nauči igraja, ki tudi vedenje Melzer, bister moč, skrije prebita dr. Sonbergovo socialno-politično studio, probira jo tako dolgo, da jo zna na pamet. Potem pridaja v nji nebrana načela za svoja in končno izda študio celo v tisku pod svojim imenom. Tako postane ukradeno senzacionalno delo član akademije!

Melzer na ukrade tuja zasluga. Železniški ravnateli Gohl je v svoji cilindri ujet kamen, ki je bil vržen v ministra glavo. Melzer nalaze minstra, da ga je on resil atentata in v ukrodenem Gahovem fraku pridebi minstra z dr. Sonbergovimi idejami, da postane poslanec. Melzer pa je ukradel Sonbergovo razen rokoraša že mlado ženo. No ta žena je že krojska hč, zato jo spet prepusti Sonbergom. Sam pa se očeni z milijonarjev hčerk. Za odškodnino poslane Sonbergova dvorni svetnik v Melzerjevem ministarskem kabinetu.

Za to odškodnino umolke Sonberg, saj o Melzerju, ko je mogočen minister, nič več verjet, da je bil krojač, tati in elepar. Vsi, ki bi ga lahko razkrinkali, so podkupljeni z mandatom, državno subvencijo ali s čimer koli: saj minister Melzer lahko deli protekcie milost in dobrote na vse strani!

Zakaj, pred vplivom se klana vse, ako dodaša koriči in časti. Svetu je ljubljiv vpliven in uslužben lopov, kakor poštenjak brez moči in brez vpliva.

Ta komedija v skritih dejanjih se po zalogi režisera prof. O. Šesta in dobro igračega osobja predstavlja gladko in prijetno, tudi z zadovoljivo eleganco brez pretiranja in v grotesknosti vzdržno okusno. Gledalo se živo, zavajajo in neprestano hvaležno smehajo. Mnoge, prav aktualne in kar sodobne izreke sprejemajo in razumljivim zavoljstvom. Saj ponavadi dovolj. Višek dejanja je v načinu temu prizor. Ko hite, vsi oni, ki so pravkar se divljali proti slednjemu, hlapčevsko uslužno prizigali cigareto novemu sestru ministru.

Glavno vlogo Antonia Melzerja, bivšega krojača, zdi plemenitač in ministra, živi g. Daneš Suhin svetin humorom, nepretirano rateliko, elegantno prožnostjo, zgornovneto in toplo, s katerega nrikriči svojo nosramnost, igra vlogo s potno črnkovitočno. Žel je velik uspeh.

G. Levar igra ministra ležerno in naravno. Kralj je odličen Silberberg, ki za mandat z judovsko spremnostjo uniči vsakrino opozicijo proti Melzerju, po dvakrat okrajen Gah in Sonberg sta ga Sancin in Jan izvrstne karaktere tipa so postavili ga. Skribinšek (znanstvenik Aldorf), Drenovec (Jimko), Gregorin (knjižar načelnik) Jerman (novinar) Plut (trgovec Stern) in Lipah (krojški mojster).

Imenitni milijonski par, »skorojevič« parvenca pl. Reinerja sta ga Cesar in izveniti maski in boleli ga. Naboecka. Gospa Severjeva daje moderno, elegantno ženo, Melzerjeva bogata nevesta ga. Gabrijeljeva v silivju profesorjevo ženo, ga. V. Juvarova iskreno ljubež Lili, a ga Mira Danilova Sonbergova ženo Ireno: vse skozi prav poštecene kreacie. V dobrih epizodnih vlogah nastajajo še ga. Bratina, Verlin, Pianek in Raztresen.

Fr. G.

Tako umirajo junaki življenja in smerti

Zdravnik mora vedno in v vsakem primeru gledati smrti v obraz

Iz Pariza poročajo, da so prepeljali nedavno na državne stroške v sanatorij slavnega radiologa Vaillant, ko so mu amputirali se zadnje ostanke obeh rok. Osalo mu je še nekaj dni življenja in sam je postavil diagnozo svoje smrti.

Cesto se debata o tem, ali naj zdravnik

ki vedno povede svojim pacientom resnico, tudi tedaj, če ni več rešljive, če se mora človek pripraviti na smrt. Odobrava se iluzija, dokler ne nastopijo posebne okolnosti. Umirajočim pusti celo zadnjo iskro upanja, če, da jih bo kmalu odleglo. Samo en človek na svetu nima te iluzije, namreč zdravnik sam. On podrobno proučuje raka na sebi in dobro ve, kdaj bodo ledvici nehnale delovati, zdravnik lahko točno izračuna, kdaj bo tuberkuloza pobrala tudi njegovo. Vedno in v vsakem primeru mora z odprtimi očmi gledati smrti v obraz, kakor omi starci dvorni zdravnik pred sto leti, ki je odpaval svoj puls, ko je vedel, da se mu bliža smrt. Prijel se je za živo in šepetal s pojemajočim glasom: Bije, bije, — že pojenja... Potem se je mrtev zgrudil.

Tudi v naših časih živi na svetu mnogo zdravnikov in raziskovalcev, ki točno vedo, kjer jim ugasne življenje. Marsikateri radiolog je že opazil na sebi pogubne sledove radija in vedel je, da mu ni več pomoci. Tako je umrl raziskovalec Trouseau, ko je ugotovil, da ima raka na drobovju, kar je budi zdravnik Demoulin in Langlois. Vse je pa prekočil v tem, pogledu Poitierki je polagal posebno važnost na to, da bi mogel tri dni pred svojo smrtno še posloviti se od svojih prijateljev in je hotel biti za to priliko elegantno oblečen. Sam je bil oblečen dan svoje smrti ker je dobro vedel, kdaj bo prišla pon.

V začetku smo omenili radiologa Vaillant-

ka, ki čaka na smrt v sanatoriju s trakom častne legije v gumbini. Bil je dober prijatelj George Hareta, ki je postal v decembri 1932 žrtev radija. Francoški predstavnik Paul Doumer mu je laetljivo pridelal trak častne legije. Toda umirajoči učenjak, ki mu je radij potačel razjedel obraz, se ni hčel umrkniti v pokoj. Vztrajal je na svojem mestu prav tako, kakor profesor Giacchino Triolo, ki ga je med operacijo napadla težka srčna bolezna. Nedvonom bo bil rešil svoje življenje, če bi bil operacijo takoj prekinil. Toda mož je napel vse sile in najprej je končal operacijo, da je rešil otroku življenje, če deset minut je pa umrel. Znanost se vedno zahteva svoje žrtve. Iz Toulouse prihaja vest o smrti prof. Jean Martina, ki si je med operacijo zastrupil kri. Dobro je vedel, da je malo izgleda na rešitev. Tudi on je ostal na svojem mestu in umrl je v pravem pomenu besede vznadanja. Nihče ni slišal iz njegovih ust tarkanja. Smehjal se je, ko so govorili z njim o možnostih rešitve. — Delajte kar hočete, je dejal — jaz sem strokovnjak na tem polju in dobro vem, da sem izgubljen. Če pa hočete koga ločljati, pustite moji ženi iluzijo, da bi utegnil okrevati. Letos 19. aprila so ga pokopali.

Kmalu potem so položili k večnemu potčiku enega najboljših zapadnoevropskih kirurgov Jeana Bernardbeiga. Tudi on si je bil zastrupil kri. Dobro so mu bili znani znaki zastupljenja. Zdravnik so poskusili vse, da bi mu rešili življenje, pomagati so mu hoteli in transfuzijo krv, z injekcijami in drugimi sredstvi. Bernardbeig je bil pa točno izračunal dan, kdaj bo umrl. Tudi diagnostika je bila tako točna kakor ta. — Če pa hočete koga ločljati, pustite moji ženi iluzijo, da bi utegnil okrevati. Letos 19. aprila so ga pokopali.

Kmalu potem so položili k večnemu potčiku enega najboljših zapadnoevropskih kirurgov Jeana Bernardbeiga. Tudi on si je bil zastrupil kri. Dobro so mu bili znani znaki zastupljenja. Zdravnik so poskusili vse, da bi mu rešili življenje, pomagati so mu hoteli in transfuzijo krv, z injekcijami in drugimi sredstvi. Bernardbeig je bil pa točno izračunal dan, kdaj bo umrl. Tudi diagnostika je bila tako točna kakor ta. — Če pa hočete koga ločljati, pustite moji ženi iluzijo, da bi utegnil okrevati. Letos 19. aprila so ga pokopali.

Primer je bil povsem jasen. Pravnik Harpprecht je imel referat na seji kabinet, referent je bil Bilfinger. Obata poštena, odkrita moža sta bila na tihem zelo vesela, da se ta zadeva odmika vojvodovi kompetenci. Težkega srca sta gledala, kako dežela vedno globlje pada, kako se iz vseh uradov širi moralna propalost in pokvarjenost. Na svojih mestih sta ostala samo zato, ker nista hotela, da bi ju zasedli Süssovi stvari. Tu se je pa slednji ponujala prilika, ponudil se je primer, v ka-

terem prijateljem. In res je bilo tako. Če dve uri in pol je bil mrtev tudi ta neustrašen bo rec na bojišču vede.

Vsi ti zdravnik so postavili svojo zadnjo diagnozo z bolestnim nasmehom. Vsi so v mislih izpravili še svojo lastno obdukcijo. Noben izmed njih si niti za hip ni delal iluzije. Veček je dobro vedel, da bo moral umreči prav tako, kakor so umrli tisti, kateri so skušali pomagati s starimi in novimi sredstvi. Toda radosten smehljaj je igral na obrazih onih, ki so človeku pomagali s svojim delom in z življovanjem svojega življenja kot junaki življenja in smrti.

Dve škotki

— Ce reče škot, da je malo manjkalo, pa bi se bil oženil, ga lahko vedno vprašamo: Koliko je pa manjkalo?

— Ce je škot potico stopi vedno pred zrcalo, da se mu vidi, da je dva kosa.

Poseledice brezposelnosti

Brezposeln obišči po dolgem času zopet delo. Prijatelj ga vpraša, kako se počuti.

— Z delom bi še šlo, toda ves dan imam pokvarjen s tem, da moram hoditi na delo.

Kdo ima dobiček od vojne v Abesiniji

Največ bo zaslužila Suečka družba — Ljudstvo v sueški oblasti že trpi pomanjkanje

živiljenjskih potrebskih.

Okrug 20 parnikov vzdržuje mesečno promet med Suezem in Massavom v italijanskem Eritreji, kajti to je edino pristanišče na trgovino s to deželo. Ljudstvo se prislužuje na visoke cene živil, oblike, obutve in drugih živiljenjskih potrebskih. Po pravici se govoril, da je Eritreja izsesala iz Sueza zadnjo kapljko kri. Meso se je prodalo za 50%. Na sto in sto tovornih avtomobilov, ki so karoserije za nje izdelani v Suezu, so poslali v Massavo. Mnogo tovornih avtomobilov je prispoljeno tja tudi iz Kaire. Tako je nastal na tej edini cesti skozi puščavo tak promet, da je bila cesta naenkrat zatrpana in so morali biti po nji prepovedati.

Rafinerija petroleja v Suezu, najblžja na Bliznjem vzhodu, je preobložena z velikimi naročili iz Eritreje, petrolej pa dobavlja samo proti gotovini. Bogate delniške družbe služijo milijone, ljudstvo pa že strada in bo stradal še bolj, če se bo vojna zavlekla. Največ bo seveda zaslužila Suečka družba, ki tako mastnega dobička še ni spravila, odkar obstaja.

Abesinke v vojni

O Abesinkah poročajo, da so ustanovile poseben bataljon smrti. Med vsemi se najbolj odlikuje ženski abesinski general Waizeru Aseggedet, vnučinja in delinka pokojnega rasa Tassame, ki vodi svoje vojake v Ogadenu in poveljuje samo moškim, ki sicer ne nosijo uniform, so pa oborenji z mošternimi puškami in strojnicanami bolje od večine neregularnih abesinskih čet. Njen oče je tudi general abesinski vojake in se imenuje Dedajzmatch Chaptimakel. Tudi on vodi večji oddelek smrti. Boril se je v zmagovali abesinski vojni: pri Adui in zato ni čuda, da posreča s svojim oddelkom tako junakovo tudi v sedanjo vojno.

Nekoliko drugače se nam pokaže primer cesarice Menen. Čim je izbruhnila vojna v Egiptu, so se vstopila 14 letno hčerko princeza Tashai in 11 letnem princem Makonem v poseben vlek in se odpeljala proti francoski

Somaliji. V Addis Abebi je znano o njej samo to, da se je odpeljala nekam na vreme v danaklesko puščavo. Vračanje je pa seveda, ali si je izbrala varen kraj, čeprav je danakleska oblast težko dostopna in malo znana.

Abesinske plemkinje v Addis Abebi vodijo večinoma delo v Rdečem krizu, zdaj pa so jih zbirati hrano za vojake. To precej spominja na razmere v bivši Avstro-Ogrski, samo s to razliko, da imajo abesinski vojaki v svojih porečjih tudi po tri četrte litra zmletega domačega popra.

Kdaj se rode največji otroci

Na univerzi v New Yorku je dr. Harry Bawkin nad deset let proučeval rezultate vplivne na otrokovo rast. In prišel je do spoznanja, da je velikost otroka odvisna od meseca, v katerem je bil rojen. Največ so otroci, rojeni v maju, juniju in juliju, srednje postave so v avgustu, septembru, oktobru in novembri rojeni otroci, najmanjji pa v februarju, marcu in aprilu. Seveda se je ameriški učenjak zmotil v toliko, da ne drži v vseh primerek.

Prof. Bawkin trdi, da so že druge okolnosti, ki vplivajo na otrokovo velikost. Največnejši je baje socijalni položaj staršev. Statistično je dokazano, da so otroci, rojeni v newyorski bolnici Bellevue, ki so večinoma iz siromašnih rodin, manjši od novorojenčkov iz bolnic na 5. avenu, kadar pošljajo porodnice bogati ljudje. V tej bolnici rojeni otroci so še čez leto dini večji in bolj razviti od otrok, rojenih v drugih bolnicah. Mesec rojstva po mnenju dr. Bawkinove najbolj vpliva na velikost otroka.

Najdražja znamka sveta

V sredo 30. t. m. se bo v Londonu prodajošček tiskanega papirja v velikosti kvadratnega palca za 10.000 funtov šterlingov, kar je ogromno premoženje. Tako visoko se ceni znamka za en cent iz angleške Guyane iz leta 1856, ki jo prodaja vodnik filatelisti M. Hind. Ta znamka ima zanimivo zgodovino. V malo čas-

pisni tiskarni v Georgetownu so jo natiskali neko z navadnim tiskarskim strojem kot primožno znamko, ker niso imeli v zalogi dovolj znakov, prihodnjih parnik, ki bi znamke pripeljal, je bil pa napovedan: še le čez več mesecev. Leta 1896 je našel neki šolar to znamko v svežnju starih pisem na podstrelju svojega doma in priložil jo je zbirki, ker mu je ugajala njena barva. Pozneje je jo prodal nekemu filatelistu za šest šterlingov. To visoko ceno je pa doseglj, ker je hotel kupec napraviti deščko veselje.

Novi lastnik znamke je prodal čez nekaj let vso zbirko za 125 funtov Thomasu Ridpathu v Liverpoolu. S tem se je začel kariera znamke iz Guyane. Grof Filip Serra je kupil od Ridpatha za 125 funtov šterlingov in kmalu je spoznal, da je edina znamka te vrste na svetu. Zato je sniral Hind kot največji zbiralec znamk na svetu za svojo dolžnost dobiti do znamko in kupil jo je za 7343 funtov. To je bila takrat najdražje plačana znamka. Zdaj jo boce njegova vdova prodati za 10.000 funtov šterlingov.

Artur Henderson umrl

ze včeraj smo kratko poročali, da je umrl v nedelji bivši angleški zunanjki minister, predsednik razočravljene konference Arthur Henderson. Pokojni si je mnogo prizadeval za ohranitev miru in dobro. Ironija usode je hotela, da kot predsednik mirevne konference sploh ni vedel, da je izbruhnila vojna med Italijo in Abesinijo. Umaknil se je v večnost baš v času, ko je Evropa znova pokazala, da je blidek izkušnje iz svetovne vojne še niso izpametovala. Henderson je bil iskreno učinil svojemu idealu miru, posvetil mu je sva svoja najboljše moči in gotovo tudi vselej del svojega zdravja.

